

CUPRINS

Clasele a V-a – a VI-a

2009	Proba de masă	6
	Grila de răspunsuri	29
2010	Proba de masă	30
	Grila de răspunsuri	49
2011	Proba de masă	50
	Grila de răspunsuri	71

Clasele a VII-a – a VIII-a

2009	Proba de masă	72
	Grila de răspunsuri	100
2010	Proba de masă	101
	Grila de răspunsuri	129
2011	Proba de masă	130
	Grila de răspunsuri	158

2009

Cei trei frați și zmeul

adaptare prescurtată după un basm popular

I

A fost odată un om atât de sărac, încât nu avea nici după ce bea apă; Dumnezeu însă îl dăruise cu trei băieți tot unul și unul și-l învrednicise, cu chiu, cu vai, să li crească până să-i vadă flăcăiandri cu mustăcioara mijind pe buze. Atunci Dumnezeu avu îndurare de el și se hotărî a-l culege dintr-astă lume, care pentru el fuse ciună în loc de mamă. Cărând la pat greu de tot, chemă la sine pe cei trei flăcăiandri și le zise:

— Feții mei, vedeți că nu vă las la moartea mea altă stare decât plugul ce e rezemat afară de peretele casei; luați-l, duceți-l la fierarul din marginea satului, faceți din el trei coase și puneți-vă cu nădejde pe muncă, căci munca este fântâna cea nesecată din care se poate îndestula omul fără a avea teamă că-i va da de fund. După aceste cuvinte, unchiașul închise ochii și se culcă ca să nu se mai scoale.

Cei trei flăcăi scoaseră fierul plugului dintre lemne, cum le zisese tată-său; al mai mare îl luă în spinare și se duse cu el la covaci, ca să le făurească trei coase.

După ce se văzură căpătuiți fiecare cu câte o coasă, o luară la spinare și apucară și ei pe al drum mare încotro văzură cu ochii, așteptând să le pice în cale acea fântână nesecată ce se numește muncă.

Căutarea lor nu fu atât de lungă, căci într-una din laturile drumului pe care umblau zăriră o cărare neumblată de picior de om, iar pe o latură a ei o câmpie mare și întinsă, pe care se legăna, ca valurile pe întinsul mării, mânoasele spice ale unui lan de orz încă verde.

— Iată lucru de muncit! strigă fratele cel mai mare; pe el, băieți, doar o păști din mijlocul său acea fântână îmbelșugată de care zicea tătuca...

Orzul era încă crud și spicul încă necopt; dar ei, zoriți să găsească fântâna cea nesecată, se puseră pe cosit și munciră din zori de zi până la nămiezi, și nu se lăsară până nu culcară la pământ o tarla bunicică.

1. Ce le lasă, ca moștenire, tatăl fiilor săi?

- A) plugul
- B) trei coase
- C) sănătatea
- D) munca
- E) libertatea

2. Ce înseamnă cuvântul „covaci”?

- A) croitor
- B) fierar
- C) magazinier
- D) cositor
- E) potcovar

3. Care este sensul expresiei „fântână îmbelșugată” în contextul „... doar o păști din mijlocul său acea fântână îmbelșugată...”?

- A) sursă de apă
- B) sursă de bunătate
- C) sursă de învățătură
- D) sursă de nefericire
- E) sursă de bunăstare

Dar fântâna nu se zărea, iar burțile le chiulau de goale ce erau. Pe când soarele era drept deasupra capetelor lor și-i săgeta cu razele lui cele învăpăiate, ei lăsară lucrul și se așezară sub un copac stufos, ca să se adăpostească puțin de arșiță și să amăgească cu un puț de somn acea pustie de foame, care-i muncise de când se pomeniseră și ei oameni în lume, și care de la moartea tatălui lor li chinăia și mai cumplit. După ce dădură puțin ochii în gene, se treziră și punând iar mâinile pe coase, începură din nou să cosească, cântând cât li ținea gura, să nu-și mai audă pânțelele chiuind.

Deodată începu un vânt furios fără să fie pe cer măcar o palmă de nor, și începu să sufle cu așa turbare și putere, încât încovoia până la pământ crengile copacului sub care se pitulară. Odată cu vântul se ivi spre soare-apune un nor negru gălbinișos, care venea repede și așa posomorât, de și se făcea părul măciucă. Norul se despică în două și din el ieși o arătare mare și cumplită la vedere, care veni spre ei cu o falcă în cer și cu alta în pământ. Văzând dihania spurcată, flăcăiandrii înșepeniră în loc, înghețați de frică, și-și așteptau ceasul pierzării din clipă în clipă; dar zmeul, căci asta era lighioana, în loc de a-i prăpădi, se apropie de ei cu o înfățișare voioasă și le zise:

— Bun lucru, băieți!

— Mulțumim dumitale, stăpâne! răspunse cu inima pierdută unul din flăcăiandri.

— Da' știu c-ați cosit mult! zise iarăși zmeul cam rânjind, plimbându-se prin holdă. Bravo! halal de orzul meu că este cosit de așa mâini harnice. Dar ia ascultați, cine v-a zis să-mi cosiți orzul?

— Atât ne-a fost, ne-am topit! șopti fratele cel mare.

— Să vezi, stăpâne, răspunse cel mijlociu, n-aveam de lucru și, ca să nu stăm degeaba, îndată ce am întâlnit în drum acest orz ne-am pus și l-am cosit, gândind că facem ceva bine și stăpânul său ne va milui măcar cu câte un blid de mâncare și cu o cană de apă de fântână ... că suntem băieți orfani. Dar să ne ierți, mărite stăpâne, dacă am făcut ceva rău...

— Rău!? De unde!? Dimpotrivă, foarte bine ați făcut și tare frumos mai cântați, că m-ați și sculat din somn! Ia ascultați, ați mâncat voi ceva de amiază?

4. Structura „soare-apune” semnifică în context:

- A) apusul soarelui
- B) venirea serii
- C) sudul
- D) nordul
- E) vestul

5. Ce explicație dau tinerii zmeului despre orzul cosit?

- A) Nu aveau de lucru și au vrut să muncească.
- B) Orzul era copt și nu îl cosise încă nimeni.
- C) Aveau trei coase noi pe care doreau să le încerce.
- D) Doreau să mănânce orzul.
- E) Căutau fântâna nesecată promisă de tatăl lor.

6. Care afirmație este adevărată?

- A) Zmeul i-a bătut pe cei trei flăcăi.
- B) Zmeul a sosit din lanul cu orz.
- C) Flăcăiandrul cel mic i-a explicat zmeului de ce s-au apucat de cosit.
- D) Zmeul i-a întrebat dacă au mâncat ceva de amiază.
- E) Flăcăii s-au bucurat că au văzut zmeul.

2009

Steaua Sudului

adaptare prescurtată după Jules Verne

– Spaneți, domnule! Vă ascult!

– Stimate domn, vă rog să îmi faceți onoarea de a-mi permite să mă căsătoresc cu domnișoara Alice.

– Cu fiică-mea?

– Da, domnule. Se pare că v-am surprins. Totuși, cererea mea n-ar trebui să vă pară ieșită din comun. Am douăzeci și șase de ani. Numele meu este Cyprien Méré și sunt inginer în domeniul minelor. Am absolvit al doilea pe listă. Provin dintr-o familie onorabilă. Nu suntem nici amărâți, nici bogați și ne mândrim cu numele nostru. Anul trecut am primit premiul Houdart de la Academia de Științe, iar acum mă aflu aici trimis de Guvernul francez pentru o cercetare asupra diamantelor din Griqualand. Consulul Franței poate să confirme spusele mele. Când voi încheia această misiune, voi ocupa postul de profesor adjunct la Școala de Mine din Paris. În ianuarie anul viitor, salariul meu va fi de patru mii opt sute de franci. Sigur, nu e nici pe departe o avere, dar această sumă se va dubla prin adăugarea onorariilor pe care le voi primi de pe urma lucrărilor științifice, a expertizelor și a articolelor din revistele de specialitate.

Acest dialog se purta la reședința domnului Watkins, în centrul Africii de Sud, pe teritoriul Griqualand numit și Câmpia Diamantelor, 29 grade latitudine la sud de Ecuator. Aici se aflau zăcămintele de diamante în exploatare: Du Toit's Pan, New-Rush precum și Vandergaart-Kopje, cel mai faimos și bogat dintre toate.

După ce se gândi puțin la spusele tânărului francez, John Watkins decisiv într-un final să-și scoată pipa din colțul gurii și răspunse sec:

– Aș zice că se schimbă vremea, domnule Méré! M-a omorât guta* în această dimineață!

* *gută* – boală cronică provocată de dereglarea metabolismului și manifestată prin crize articulare dureroase.

1. Misiunea incredințată de Guvernul francez lui Cyprien Méré este:

- A) investigarea schimbărilor de climă
- B) studiul strușilor
- C) măsurarea înălțimii dealurilor
- D) o cercetare asupra diamantelor
- E) expertizarea zăcămintelor de petrol

2. Unde se desfășoară acțiunea?

- A) În Franța
- B) În Ecuador
- C) În America de Sud
- D) În sudul Australiei
- E) În Africa de Sud